

GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ este de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/2 galbini mon. sunat6ria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala 6 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 88.

BRASIOVU, 22/10 Novembre

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 21 Novembre n.

Cea mai tare fortarec'a turc6sca in Asi'a, care nu numai prin multimea forturilor, de cari este incungurata, d6r' si prin situatiunea ei naturala devenise celu mai principalu punctu de ap6rare in Armeni'a turc6sca, a caditu in manile r6ssiloru. Dela Poradin se anuntia cu datulu de 18 Nov.: „Karsulu s'a luatu cu assaltu dupa o lupta, care a duratu dela 8 6re s6r'a pana la 8 6re dimineti'a.“ Lui „Daily News“ din Londonu i se telegraf6za, ca 40 batali6ne turcesci, cari au voitu se fuga din Kars, au fostu facute prizoniere de catra cavaleri'a r6ss6sca, ca r6ssii au luatu cetatea cu 300 tunuri si cu multa munitiune, ca perderile turciloru facu 5000 morti si raniti si 10,000 prizonieri, 6r' ale r6ssiloru vreo 2700 6meni morti si raniti.

Luarea Karsului este celu mai mare succesu din cate au reportatu pana acuma r6ssii in resbelulu de fa6ia. Nu pentru prim'a 6ra s'au deschisu portile acestei formidabile cetati inaintea ostiziloru Tiarului r6ssescu. Inainte cu douidieci si doi de ani, in 1855, luasera trupele r6ssesci de sub comand'a generalului Murawieff pentru prim'a 6ra cetatea Kars, inse nu cu assaltu, ci numai dupa unu indelungatu asediu, candu garnis6n'a ne mai avendu ce se manence, s'a vediuu silita a capitul6. In resbelulu de fa6ia inse assaltulu j6ca rolulu principalu si asia s'a intemplat6 c6 si Karsulu se fia luatu cu assaltu de catra bravele trupe ale generalului Loris-Melikoff. Inalt'a P6rta trebuie se fia f6rte consternata asupra acestui evenimentu. Nimenia nu s'astept6, c6 ac6sta fortarec'a se cada atatu de curendu, cu atatu mai pu6inu preparati voru fi fostu cei din Constantinopolu la unu asemenea desastru.

Dela primele dile ale lui Octobre incependu, de candu a fostu batuta armat'a musirului Ghazi-Ahmed-Mukhtar-pasi'a la muntele Avliaru pe inaltimile dela Aladsadagh trupele turcesci nu mai au nici o singura di de repausu. St6u'a, care lucea atatu de frumosu asta v6ra beliducelui acestuia otomanu, l'a parasitu de aci incolo cu totul. Mukhtar-pasi'a, care dupa acea batalia se retrasese in Kars, a facutu de scire la Constantinopolu, ca elu va prepar6 resbunarea. Ce ar' fi potutu inse se mai prepare, candu dupa ce s'a fostu retrasu cu remasitiile 6stei sale inderetulu passuriloru dela Soghanlidagh, a fostu urmaritu in timpu de patru septemani necontentitu de catra cazacii generalului Heimann pana inaintea cetatii Erzerum. Aci reuniduse corpurile generariloru Heimann si Tergukassow au sfarimatu cu totul la 23 Oct. st. v. armatele lui Mukhtar- si Ismail-pasi'a dupa o lupta de 9 6re asupra positiunii intarite dela Deve-Bayun. Turcii fiindu luati intre doue focuri, au fostu fugitu in cea mai mare desordine, parasindu tab6r'a si lasandu in manile invingatoriloru nu mai pu6inu de 42 tunuri. Refugiulu loru a fostu cetatea Erzerum. Intre murii acestei cetati se va mai pot6 aperi catva timpu nenorocitul „Ghazi“ din Asi'a. Prin caderea Karsului inse se elibera trupele r6ssesci, ce'lu incungurau si potu merge in ajutoriulu generaliloru Heimann si Tergukassoff, cari prepara seriosu luarea Erzerumului. Astfelu va cad6 in curundu si ac6st'a cetate, capital'a Armeniei in manile armatei r6ssesci din Caucasu, si asia se va fini inca in anulu ac6st'a campani'a din Asi'a,

De pe campulu de resbelu din Bulgari'a nu avemu afara de buletinele de mai josu nici o scire mai noua. Unele incaieriari mici avura locu la 16 si 17 l. c., atata e totu. Cu ocaoinnea ac6st'a 6rasi s'au distinsu basibozusii si cerchezii prin crudimele comise contra nefericitei populatiuni bulgare. Asia ac6sti'a atacandu satulu Novoselo, arsera cateva case, ucisera trei bulgari, si dupace au ranitu si o femeia, au taiatu capulu unei fete de 10 ani si

cine scie ce ar' fi mai facutu, d6ca nu i-ar' fi luatu la g6na 3 companii de cazaci.

Corpulu, pe care'lu aduna Mehemet-Ali la Orhani'a si Sofi'a spre a veni intru ajutoriu lui Osman-pasi'a se fia dupa relatiunile diuarieloru vienesse deja de 40,000 6meni cu vreo 80 tunuri. Cu acestu corpu inse Mehemet abia va pot6 aperi deocamdata positiunile intarite, ce le ocupa si nici nu se pot6 gandi seriosu a lu6 ofensiv'a spre a scap6 pe Osman. Ac6st'a se fia luatu mesurile cele mai inteligente, pentru c6 se pot6 prelungi aperiarea Plevnei. Asia se dice, ca intre altele ordona soldatiloru, a'si sc6te candu timpulu este bunu cismele din picior6, depunendule in magazine, si indata ce vremea se strica, lasa a li se distribui cismele inapoi. Candu timpulu este frumosu, soldatii turci p6rta, totu la ordinulu siefului-comandante, numai opinci. Ori catu de geniala s'ar' par6 o asenenea mesura, care i se atribuie lui Osman-pasi'a, noi nu potemu ved6 intrens'a nimicu ce sub giurstarile presente ar' contribui a prelungi aperiarea Plevnei. Ce voru pot6 face turcii cu cismele, d6ca nu voru mai av6 ce man6? Ori-catu de mare ar' fi fanaticismulu si eroismulu turcescu asia de parte, credemu, inca totu nu au adus'o aperiatorii Plevnei, c6 se pot6 consum6 si cismele pastrate in magazine, numai c6 se nu capituleze cu-o di mai inainte.

Revista politica.

Brasiovu, in 20 Novembre n.

„V6di'a si influinti'a politica a Ungariei este in apunere, ca-ci s'a potutu intempl6, c6 cuvintele unui centralistu austriacu din sc6l'a vechia se prov6ce unu aplausu ne mai pomenitu in parlamentulu din Vien'a“, esclama organulu lui Sennyei, vorbindu despre efectulu, ce l'a avutu cuventarea baronului de Kellersperg, de care facuramu amintire in numerulu trecut. „D6ca cabinetulu Tisza ar' fi fostu in stare a sustien6 prestigiulu moralu si politicu alu statului, nu s'ar' fi potutu manifest6 in Austri'a niciodata o astfelu de tendintia, care in ultim'a analiza nu este altecva, decatu negatiunea dreptului de esistintia alu patriei n6stre“, adauge „Kelet N6pe“, 6r' diariiele celelalte maghiare cetescu din oratiunea lui Kellersperg numai o ura neimpacata contra dualismului.

Destulu, ca dlu de Kellersperg este astadi cumu se dice, „omulu situatiunei“ in Austri'a, si cuventarei lui i se da din t6te partile important'i'a unui programu de ministru. Unu incidentu parlamentaruu de-o insemnata deosebita a datu nutrementu nou combinatiuniloru ce se facu in Austri'a asupra unui viitoriu cabinetu Kellersperg. In siediinti'a din 16 l. c. adeca a impartasitu presiedintele camerei, ca ia venitu o scris6re din partea celoru 32 deputati cechi (passivisti) din nou alesi, prin care ac6sti'a s'ar' depunu indirecte mandatulu. Presiedintele a crediutu, ca nu va mai fi de lipsa a se d6 cetire acestei adrese, ci adunarea se declare de espiratu mandatulu deputatiloru cechi si se tr6ca la ordinea dilei. Atunci s'a sculatu br. Kellersperg si intr'o cuventare scurta d6r' f6rte semnificativa a cerutu, c6 se se cet6sca adresa deputatiloru boemi cu atatu mai vertosu, cu catu ei reprezenta o mare parte (1/10) a populatiunei Austriei. Ar' fi f6rte de doritu, dise elu, de a ved6 catu mai curundu si pe deputatii din Boemi'a in parlamentulu ac6st'a, dandu man'a la o comuna conclurare, ca-ci elu ii cun6sce de candu a fostu guvernoru in Boemi'a si a invetiatu sei stimeze. Aflanduse in Boemi'a a potutu face si observarea, ca la inceputu (in 1862) au fostu numai unele neintielegeri mai mici, cari facura pe boemi se se retraga din senatu si numai tardiu dupa aceea a devenitu desbinarea atatu de mare.

Intervenirea ac6st'a a lui Kellersperg in fa-

vorulu passivistiloru cechi a facutu sensatiune apr6pe mai mare decatu cuventarea lui din 13 l. c. Br. Kellersperg, diceau cei mai multi, voiesce se prepare boemiloru calea de intrare in senatu, elu va fia omulu, care va scie se delature pedecile cate se mai opunu intrarei loru. Se vorbea totodata, ca acestu barbatu de statu ar' fi avutu o conferintia cu conducatoriulu boemiloru Lad. Rieger, care se afl6 tocmai pe atunci in Vien'a. Ac6st'a era de ajunsu, pentru-c6 viu'a combinatiune a 6meniloru se si creeze unu cabinetu Kellersperg-Rieger.

D6r' ce a contienutu adresa celoru 32 ablegati cechi, care s'a cetitu mai pe urma in senatu? Unu protestu contra dualismului, contra alegeriloru directe si a senatului imperialu, in fine contra val6rei transactiuniloru de fa6ia cu Ungari'a, cu alte cuvinte contra pactului dualisticu. Cechii cerura c6 in casu, candu adunarea ar' trece peste acestu protestu la ordinea dilei, se li se declare mandatele de espirate. Asia s'a si intemplat6, d6r' incidentulu ac6st'a nu a perdutu prin aceea nimicu din insemnatarea s'a. Cu baronulu de Kellersperg — serie unu corespondentu a lui „A. Allg. Ztg.“ — a pasitu unu nou factoru pe aren'a parlamentara a Austriei. Pana acuma s'a totu disu, ca opositiun6a nu este capabila de a guvern6, acuma se presenta deodata in pers6n'a lui Kellersperg a reprezentantulu principalu alu partitei centraliste, unu siefu opositiunalu prea capabilu de a lu6 frenele guvernului in mana.

Eri, 19 Nov. 6r6 se vina la pertractare inaintea curtii de cassatiune caus'a complotulu securiescu. Presiedintele sectiunei, care se va ocup6 cu afacerea secuiloru arestati, este S. Bonis, referentu in afacerea lui Iosifu Osztrovszky, 6r' membrii sunt: Lud. Vadnay, Zuvics, Dr. Suhay, Mich. Ballo si Konrad. Caracterulu acestoru judecatori, dice „P. Napl6“, este destula garantia, ca ei voru aduce sentinti'a si in ac6st'a cauza liberi de orice presiune. Suntemu in adeveru curiosi a audi ac6st'a sentintia.

In dilele aceste va av6 locu in Budapest'a unu mare consiliu generalu in cestiunea drumuriloru de feru diu graniti'a militara sub presiedinti'a Majestatii Sale, la care voru lu6 parte ministrulu de resbelu, banulu Croatiei si comandantulu granitiei militare. Granitiiarii si deputatii croati se opunu tare la planurile guvernului ungu-rescu, care ar' voi c6 calea ferata, care se va construi cu banii granitiei militare, se intre in posesiunea statului.

Precandu intre monarhi'a n6stra si Germani'a s'a declarat6 resbelu formalu pe terenulu comercialu si de vama, pre candu foile guvernamentale germane arunca t6ta vin'a asupra Austro-Ungariei si o amenintia cu repressalii, s'a subscrisu in Berlinu in 14 Nov. curentu conventiunea de comerciulu intre Germani'a si Romani'a. Acestu faptu, pe care l'a comunicatu d. Degr6, agentulu diplomaticu alu Romaniei la Berlinu ministrului Cogalniceanu, este tocmai in momentele de fa6ia de cea mai mare importantia economica si politica pentru statulu romanu. Nu multu inainte de ac6st'a a fostu publicatu „Monitoriulu“ unu arangiamentu alu guvernului romanu cu Serbi'a pentru regularea provisoria a relatiuniloru comerciali ale ambeloru tieri pana la finea anului curentu.

In privinti'a actiunei de resbelu serbesci, care preocupa mai cu s6ma cercurile diplomatice din Vien'a, se serie lui „K6ln. Ztg.“ ca guvernulu serbescu a asigurat6 pe celu austro-ungaru in modulu celu mai formalu, ca operatiunile serbesci nu s'ar' 6stinde si asupra Bosniei. D6ca Bosni'a va roman6 afara din jocu, se crede, ca Austro-Ungari'a nu se va opune cu nimicu intrarii in actiune a serbiloru. In sensulu ac6st'a se exprima si officiosulu „Fremdenblatt“. „Nu vomu suferi c6 se lnati nici unu petecutiulu de pamentu

din Bosni'a. Russi'a avendu se aléga la facerea pacii între monarchi'a noastră si Serbi'a, negresitu se va declará pentru noi", esclama acea fôie, apoi finesce dicându, ca ori catu de multe ar' fi succesele rasiloru, romaniloru, muntenegriniloru si póte si ale serbiloru, aceste nu voru prejudecá nicidecumu noiei formatiunii definitive, asupra careia va avé se decida Europ'a intréga. Oficiosii nostri declara din tóte partile, ca Russi'a nu va poté formulá nicidecumu pacea dupa interesele ruseseci, si ca conditiunile de pace ale cabinetului rusesecu numai atunci voru poté reesi, déca ii va succede acestuia a castigá consimtiementulu Austro Ungariei si alu Angliei la densele. Vederemo!

„Monitoriulu“ francesu anuncia, ca ministrii 'si-au datu dimissiunea, pe care a si primit'o maresialulu Mac-Mahon, rogandui a mai stá la posturile loru pana ce se va formá noulu ministeriu. Mai josu aducemu o scurta recapitulare a evenimentelor, cari au produsu critic'a situatiune de fačia in Franci'a. Asupra propunerei lui Albert Grévy de a se numí o comisiune de ancheta spre a studiá tóte faptele cabinetului Broglie, periculóse la alegeri, care a fostu primitu, s'a nascutu o desbatere din cele mai turbulente. Broglie a protestatu contra numirei acelei anchete si Gambetta ia respunsu intr'o cuventare, póte cea mai fulminanta, din cate le-a tienutu acestu siefu republicanu dela 1870 incóce. Cuvintele lui Gambetta au provocatu mare turburare in sirurile conservatorilor, ca-ci elu le-a condamnatu faptele fora nici o crutiare. Vomu mai reveni la acést'a scena. Gambetta a finitu, dicandu: Anchet'a e legala si necesaria, déca senatulu ar' voi se-o impedece, s'ar' pune peste sufragiulu universalu; déca ar' votá inca odata dissolverea camerei, s'ar' preface intr'unu conventu, intr'unu conventu albu (sensatiune). Cei ce au facutu constitutiunea, au voitu se scape libertatea de ambitiune si de abususulu poterei.“

La situatiunea de fačia in Franci'a.

Ori incatrau 'si întórce patriotulu privirea la decursulu evenimentelor actuali, preste totu da cu ochii de lucruri neterminate si confuse, de unu chaote intunecosu. Dupa inchiaierea pazei între Germani'a si Franci'a crediusera multi, ca atmosfer'a politica in Europ'a se va fi mai curatitu de electricitate periculosa si popórale europene voru intrá in óresicare stare normala. Tocma din contra pressiunea devení mai simtita ingrijirea mai mare; industria, afaceri si transactiuni comerciale ajunsera la paralisia ne mai cunoscuta decatu numai in anii din urma ai domniei lui Napoleonu I (1812—1815). Era cestiunea orientala, care apasá cumplitu asupra spiritelor si causá lunei batura de anima. Acumu popórele incepura se créda, ca déca se voru descarcá de nou nuorii plini de electricitate si se va porni versarea de sange între Russi'a si Turci'a, vomu incepe se resufamu mai usioru. Acelu resbelu inse nu e terminatu si situatiunea in Orientu nu e limpedita intru nimicu, pe candu éta, ca starea Franciei, care dela 1871 incóce petrecea in retragere aprópe absoluta dela tóte afacerile politice si belice straine, prin discordiile sale interne insufla din nou grijile cele mai greie si tiene spiritele popóraloru in asteptare incordata la celu mai de aprópe venitoriu.

Dupa catastrofa dela Sedan a urmatu luarea Parisului prin germani si inchiaierea pazei celei de cinci miliarde. Puçinu dupa aceea se incinse unu resbelu civile comunisticu din cele mai selbatece, care in fine fú sugrumatu de catra immensa majoritate a ómeniloru ordinei. Se proclamá apoi republic'a, acumu a trei'a óra dela 1790 incóce, de catra una parte mare a poporului, cu scopu de a o sustiené si conservá pentru totudeauna asia, cá auctoritatea personala omenésca se incete de a se mai substitui legei, ci se remana numai poterea si auctoritatea acesteia; dupa altii éra si republic'a era considerata numai cá forma de regimu trecatoriu, pana candu adeca pasiunile se voru astemperá intru atata, catu se se póta restabili éra si monarchi'a. Fiacare partida cunoscea scopurile celeilálte, de aceea lupt'a intestina dintre densele n'a incetatu nici pe unu momentu. Dér' poporulu acumu patitu si intieptitu lasá cativa ani pe partisanii din classile superióre, cá se lupte ei între sine cumu le place, éra elu 'si vediu de afaceri si de vindecarea nenumeratelor rane cauzate in anii cei de funest'a memoria. Renumitul barbatu Thiers, invetiatu si elu prin indelungu studiu si esperientia de 1/2 secolu, se declarase in sinceritate pentru republica si fú alesu de presiedinte alu ei. Acést'a denumire irritá fôrte multu pe par-

titele monarchistiloru si nu se lasara pana nu'lu scósera din presidentia, ca-ci ei avea majoritatea in camere, éra in loculu lui alesera pe maresialulu Mac-Mahon, cunoscutu si sub titlu duce de Magenta, pentru unu periodu de siepte ani. Acestea partite inse nu avura patienti'a se astepte trecerea acelu periodu, ci vedindu ca anume in camer'a deputatiloru republicani se inmultiescu mai alesu prin alegeri suplementarie, scósera pe Mac-Mahon din cumpatu si'lu facura se dissolve camer'a. Scopulu monarchistiloru nu se ajunse nici asia. Atunci ei induplecara pe maresialu, cá se dimita pe acei ministrii, cari tieneau la republica. Ne mergundu nici asia pe voi'a monarchistiloru, fortiara lucrulu cá se se dissolve camer'a de anu. S'a intemplat si acést'a. Alegerile noue se intemplara pe la 16 Oct. si decusera peste asteptarea Europei si chiaru peste a francesiloru, in ordine exemplaria. Capii republicaniloru adeca organizandu'si parti'a si pe alegatori in totu cuprinsulu tieriei invetiara totuodata pe alegatori, adeca pe poporulu intregu, ca-ci votulu séu sufragiulu este universale, se se ferésca cá de ciuna de orice escesu, se se dé din drumulu ori-carei provocari prin agenti si spioni, se céda la cumplitele pressiuni oficiali, care éra nenumerate, dér' se'si da fiacare votulu in consciintia pentru candidatulu seu dé incredere. Asia se intemplá, ca in mani'a tuturoru maiestriiloru guvernului, care éra ajutatu cu rara energia de catra cleru in favórea monarchistiloru, republicanii totusi esira din nou in majoritate considerabila, adeca peste 100 mai multi decatu monarchistii. Dreptu, ca Gambetta, capulu republicaniloru, asteptase cá ei se ésa cu vreo 180 mai multi; dér' sperantiele lui au fostu prea exagerate; pentru-ca monarchistii au sciutu se sparie pe sute de mii de alegatori cu amerintiarile comunistoru si ale socialistiloru, prin urmare multi, cari nu sciú se alega între republic'a conservativa si între comunisti rebelli si turbati, au votatu pentru monarchisti.

Dupa acestea se deschise camer'a noua. Acumu se asteptá, cá fačia cu acea majoritate de republicanii maresialulu se dimita pe ministrii monarchisti si se'si ia altii republicani; séu déca nu voiesce a'i dimitte, se se retraga elu insusi din inalt'a sa functiune, precumu facuse Thiers, candu a vediu, ca majoritatea este contra lui. Dér' acumu se dicea, ca ministrii nu voru se'si dé dimissiunea, pana nu voru vení in fačia camerelor, cá se se justifice de faptele loru. Ei au mersu in fine in camer'a noua a deputatiloru, unde s'au incinsu de bateri ferbinti, care se terminara deocamdata cu votarea unei investigatiuni (enquete) parlamentarie prin comisiune alésa ad hoc, adeca in adinsu spre scopulu susu aratatu. Ministrii se opusera din respoteri la acea propunere, buna-óra cá si ministrii din Romani'a inainte cu 1 1/2 anu, cerendu cá se fia dati in judecata la inalt'a curte, si ce e dreptu, se aparara adáveratu „frantiosesce“ cu totu curagiulu de barbati crescuti si imbetraniti in luptele vietiei publice.

Aci stá astadi Franci'a. Totu ce s'ar' mai poté dice despre situatiunea presenta, este conjectura, gacitura, combinatiune, pe care unu telegramu o póte adeveri séu desminti chiaru in óra, candu scriemu aceste. Dimissiunea lui Mac-Mahon si alegerea ducelui de Aumale (unulu din fiu lui Lud. Filipu) in loculu lui, séu lovitura de statu prin arme cá iu 1857, adeca omorirea republicei si restaurarea monarchiei; perseverarea Franciei in starea sa de retragere, séu agresiunea Germaniei si altele multe sunt secrete ascunse in sinulu timpului nostru,

Brasiovu, in 20 Novembre n.

Conjuncturi bune, insoçite de altele fôrte rele venu preste noi deodata cu érn'a, care, precumu vedemu, se incepe cu frigu secu si negura grósa, fôrte priintiósá lupiloru, cari au inceputu se amble in potai de cate patru pana la siepte, si sfasiie nu numai vite, ci precumu aréta diuarele maghiare, la unu locu atacara si doi ómeni. Transitulu de marfi din piatile europene si mai alesu dela Vien'a, cresce pe fiacare di asia de multu, incatu, dupace magazinele dela gara apucaseru a se desiertá biuisioru in urm'a unor mesuri mai energióse, acumu éra si s'au implutu, incatu nu mai incapu nicari. Caus'a stagnatiunii noua este a se cautá atatu in ból'a de vite, care in locu de a incetá, se latí in cativa comune, ba se dice, ar' fi proruptu si la Fagarasiu, catu si in mesur'a estraordinaria luata de guvernulu Romaniiei, de a nu mai lasá pe caletori se tréca cu simplu biletu de drumu, ce se da dela prefectur'a locale pe cate 15 pana la 30 de zile. „Kr. Ztg.“ anuntia din partea

camerei comerciale, ca in urm'a reclamatiunii inaintate de aici prin consulatulu generale din Bucuresci, guvernulu a modificatu acea mesura, inu numai in favórea carausiloru. Dér' ce se face multimea de comercianti, cari in a c e s t e a t i m p u r i sunt siliti se bata necurmatu calea dintre Ardealu si Romani'a? Pasporturi se dau dela Budapest'a numai pe cate unu anu; cá se'lu innoiesc trebuie se'lu dai indereptu la prefectura celu puçinu cu cate 1 luna inainte, ca-ci mai curendu nu'ti vine dela ministeriu. Intr'aceea interesele comerciali pretindu caletorii noue, din care opriti fiindu comerciantii, vinu in periculu de a'si pierde averea. Sute si mii de familii ardeleni de tóte trei nationalitatile au in Romani'a rudeni, economia de vite, magazine, bolte etc. Dér' binevoiesca a crede dn. ministru de interne, ca cu formalitatile rigoróse de paspórtre între conjuncturile actuali cele mai mari daune se facu comerçului si publiculu Romaniiei. Nu numai la Turnu-Severinulu si la Iticani in Moldov'a, dér' si la noi se pot vedé multe sute de cara incarcate, oprite in locu, incepundu din passulu Temisiu pana susu in Predealu. Din localitatile postei de aici se scósera inainte cu 10—15 zile vreo 18 cara mari incarcate numai cu colete (pachete) merunte, venite prin posta din tierile de susu, si éta ca astadi éra si mai potu incarcá 4—5 cara mari cu alte colete sosite de atunci incóce, care nu se potu inaintá prin deligénu cu nici unu pretiu, tocma déca ar amblá si de trei ori pe di. Acést'a frecuentia va durá tóta érn'a, séu mai bine, pe catu timpu va stá Dunarea inchisa. Reulu e cu atatu mai simtitu, ca de aici transportulu cu vite cornute este opritu sub pedépsa de a fi impuscate in midiu loculu drumului. La pedecele aceste cumplite se mai adause si cea aretata si disputata meren de cinci septemani incóce in diuarele maghiare din Clusiu, ca adeca „domni din Secuime au opriti pe carausii de natiunea loru, cá se nu mai cutedie a merge cu marfi in Romani'a, pentru-ca „muscalii si valachii se crepe de lipsa si de mania“; la „Kelet“ ne spune, ca comisionariulu Rudolff Ivanoviciu, care impartise si arvune, a scapatu de acolo cumu a potutu. Din acést'a logica ar' urmá firesce, cá nici pe calea ferata ungrúesca se nu se mai transpórtre nici-o marfa pentru Romani'a, ci spre a'si resbuná, mai bine se suferu statulu daune de milióne. Se dice in Clusiu, ca „domni“ din Secuime ar' fi spariatu pe carausi, ca muscalii platescu numai cu charthia. Sute de mii de ómeni sunt martori, ca russii platescu dupa tocmeala, cu aur si cu argintu. Dér' carausii ardeleni n'au a face cu muscalii si nici chiaru cu romanii de dincolo, ci ei se tocmescu cu comerciantii si cu comisionarii de aici din tíera; a c e s t i a l e platescu, éra nu muscalii. — Amu crediu a fi fôrte necesariu a reflectá la acelea ticalosii secuiesci chiaru in interessulu aceluora din poporulu secuiescu, cari 'si au calusieii loru si facu carausii. Speramu, ca si autoritatile voru fi reflectatu la acelea intrige si voru fi datu preste nasu acelu diuariu din Clusiu, care cutediase a laudá nebunii de acelea. Ajunga tieriei cu celelalte seracii si cu calamitatea ce o descrie si „Haladás“ din Turd'a cu privire la miseriile, cate se intempla pe calea ferata între Clusiu si Turd'a, pe unde totu reparédia neincetatu, fora a'i dá de capeteiu, din care cauza intardiarile sunt asia dese.

Dupa alte nevoi, mai vení si porunc'a ministeriala, cá marturi'a (tergulu de septemana) se nu se mai tiene in cetate, ci afara undeva mai departe, firesce, totu din caus'a bólei de vite. Lemnele de arsu au ajunsu dela 8 la 10 si 11 fl. Din magáinulu cetatiei se da numai cate 1/2 st. metr., dér' omu este, care'lu capata la cate 2 septemani, éra pana atunci potemu se suferimu si chiaru fóme, déca ne lipsesce foculu.

Satulu-nou, in Octobre 1877.

Prea onorate dle Redactoru! Ve rogu cu cea mai mare stima, cá se binevoiti a publicá corespondenti'a alaturata, pentru a carei'a cuprinsu iau responsabilitatea eschisiva asupra'mi. Publicanduse, credu, ca comun'a noastră romana, incungiurata fiindu de oceanulu slavismului, se va stimulá la fapte si mai mari; éra acele comune romane, cari inca gemu sub jugulu ierarchiei mastere, se voru convinge, ca la eliberarea loru nu se recere alta, decatu: Binecuvantarea ceriului, dragoste chrestina între densii si in fine caracteru firmu ca otielulu. — Primiti s. c. l.

Pavelu Militariu, parochu.

Satulu-nou (lenga Panciov'a) in Oct. 1877. Intr'unu timpu, a caruia devisa pare a fi materialismulu celu mai crassu, candu cea mai mare parte

chrestiniloru ametiti de grijile lumesci sunt torturati de dorulu aurului si alu argintului, candu, cu puține cuvinte disu, viéti'a publica culmineza in gramadirea de averi si in venarea dupa fantomele gloriei desierte, este o mangaiere a aflá inca esceptiuni demne de imitatu si capabile de a incuragiá pe pessimistulu celu mai incarnatu. Una din acestea esceptiuni laudabili e si comun'a bisericésca gr.-or. romana din Satulu-nou, in fostulu confiniu militar. La intemplat'a despartire erarchica in 1872 romanii au luatú asuprasi sarcin'a de a despagubi pe serbi cu 25,000, di: douedeci si cinci de mii florini v. a. in restimpu ds cinci ani, avendu cesti din urma a lasá biserica pena ai comuna, in eschisiv'a proprietate a romaniloru. Mari au fostu luptele romaniloru din acésta comuna intr'unu tempu, in care erá crima a'si revocá drepturile usurpate, si in cari timpuri preotulu imbitoriu de natiunea sa era timbratu de turburatori alu linistei publice, si amenintiatu cu lapedare din oficiu, inse: „pastoriulu celu bunu sufletulu seu 'si pune pentru turma.“

Intr'aceea succese neuitatulu nostru Siagun'a de a castigá reactivarea metropoliei romane. De aici incoló contrarii limbei nóstre nu mai cutezara a ne persecutá pre fačia, ci se folosieau de cele mai marsiave apucaturi, numai cá se impedece despartirea erarchica, carea, in mani'a tuturoru mareteloru viclene, totusi se intempla in 22 Sept. 1872. Totu in aceeasi di a an. 1877 solvira romanii din Satulu-nou ultim'a rata de 6500 fl. v. a. cari cu 6000 platite in an. trecutú si cu alte 12,500 fl., platite in an. 1875, facu la olalta insemnat'a suma de 25,000 fl., pretiulu rescumpararei bisericei nóstre din manile coreligionariloru serbi din Satulu-nou.

Me consideru indreptatitu de a poté numi sum'a platita o suma colosala; ca-ci nespusu de grele mi-au fostu luptele la adunarca sumei numite. Intre impregiurari normale erá mai usioru de resolvitu problem'a acésta; inse pare, ca toti si tóte s'au conjuratu in contra mea! Seraci'a generala a poporului, recólte slabe, multimea contrariloru vicleni, in fine cét'a renegatiloru, cari se luptau in contra mea cu mai mare inversunare decatu insisi contrarii naturali ai causei nóstre. Si déca totusi m'am luptatu fora de a me descuragiá, apoi acést'a o facui, ca-ci speramu tare in dreptatea causei pentru carea me luptamu, si in ajutoriulu lui Ddieu, speramu fórte si in turm'a mea cu pietatea si cea esemplara. Si speranti'a nu m'a insielatu. Erá intr'adeveru unu momentu redicatoriu de animi a vedé pe cei mai seraci romani, cari in imbracamintea lorú semenau cersitoriloru, cumu pláteau de bucurosi banii repartiti pe densii in sume de 2, 3, chiaru si 6 fl. v. a. Privindu la densii trebuiai se'ti aduci aminte de veduv'a seraca din a evangelia, carea si densa a aruncatu 2 fileri, tot'a averea ei, in visteri'a bisericei. Cei avuti pláteau mai multu decatu ce erau datori se dé; asiá de ex. economulu Georgiu Rosculetiu a daruitu 20 fl. v. a., si multi altii sume mai mici. Védiendu contrarii si renegatii insufletirea si zelulu acésta estraordinariu catra s. biserica romana, voméau focu si veninu asupra romaniloru, indreptandu mai tóte atacurile in contra persónei si familiei mele. Nu s'au sfiitu a recurge la píri anonime adressate dlui episcopu; inse védiendu, ca pré bunulu si intieptulu archipastoriulu alu nostru scie bine se destinga, 'si luara refugiulu la re-pausat'a „Albin'a“....

Defaimelú si insultelú le-am suferitu cu barbatia, convinsu fiindu, ca in fine adeverulu si dreptatea trebuie se invinga, si aflandu mangaiere in devotamentulu si ascultarea fiésca a pastoriloru mei, ca i mi-au urmatu cu credintia neclatita in lupta pentru eliberarea bisericei pana la finirea acéstei opere maretie.

Si astadi, candu me vedu dupa atatea suferintie, necasuri si lupte grele, invingatoriu, si s. biserica romana scapata de orice periclu, nu potú a nu inaltá rugatiuni ferbinti de multiamire catra ceresculu parinte pentru sprijnulu si scutulu seu puternicu. Astadi privindu la campulu de lupta, carele e plinu de contrarii si tradatorii cei devinsi si aruncati in obedi, nu me potú retiené de a nu multiami si bravei óste luptatórie, fiindu'mi greu a destinge pe cei mai bravi dintre bravi. Cá primulu dintre acésti bravi potú numi cu consciintia curata pe dlu notariu din locu si comissariu consistorialu Nicolau Ceavosichi, carele intre giurstarile cele mai nefavorabile aduná s. biserice in scurtulu timpu de unu anu si jumetate peste 12,000 florini v. a. Trebuie amintiti cu lauda si vicejudele Vasilié Rudneanu si juratii comunali Andreiu Boleanzu

si Nic'a Banlozanu. Esprimu multiamit'a mea publica sinodulu si comitetulu parochialu, cari corporatiuni in decursu de cinci ani totdeauna au ascultatú sfaturile mele, despretiundu uneltirile contrariloru santei cause.

Cugetu, ca merita lauda publica si acei chrestini buni, cari audiendu, ca lipsescu inca 1000 fl. dela rat'a stipulata, nu pregetara a urmá exemplulu pastorulu lorú, carele din tóta seraci'a imprumutá s. biserice 100 fl. v. a., ci grabira si densii a oferí imprumutulu lorú. Numele si sumele imprumutate de acésti generosi chrestini sunt: dlu notariu Nicolau Ciavosichi au imprumutatu s. biserice romane 200 fl., dlu sub-locoteninte pensionatu Adamu Sudom 150 fl., antistele comunalu Iosifu Venz 100 fl., vice-antistele com. Vasile Rudneanu 100 fl., juratulu com. Nic'a Banlozanu 100 fl., economulu Georgie Rosculetiu 100 fl., economulu Simeonu Boleanzu 100 fl., economulu Vasilié Sagaiceanu 100 fl., economii Ieftimie Flor'a si Achimu Bec'a fiecare cate 50 fl. v. a. In fine multiumescu din tóta anim'a si acelorú chrestini piosi, cari inca au alergatu cu sume de imprumutu, inse acoperita fiindu deja rat'a de 6500 fl. v. a., nu li s'au mai potutu primi ofertele. De avea s. biserica lipsa inca de 10,000 fl., si acéste se poteau usioru acoperi din sumele oferite de acésti chrestini iubitori de legea si limb'a lorú stramosiésca.

Finescu, adressandu-me inca odata catra contrarii si renegatii nostri. Pe cei d'antai ii facu atenti la caracterulu poporulu romanu. Romanulu se póte asemená leului dormindu. Deci voi contrariloru, feritive de a mai insultá séu despretiui pe acéstu leu dormindu, cá se n'o patiti si mai reu decatu astadata! Éra voi renegatiloru! Precandu ne sbuciumamu noi in lupta, voi ati banchetatu cu inimicii nostri, facundu causa comuna cu densii, éra in noi cu tina aruncandu! Ve ertu retacirea vóstra, ca-ci invingatoriulu maranimosu nu-si mangesce manile cu sangele contrariulu devinsu; nu ve espunu nici numele despretiulu publicu, ca-ci inca credu in cainti'a vóstra!

Pavelu Militariu,
parochu.

Buletine dela teatrulu resbelulu.

Cetimu in „Monitoriulu oficialu:

In diu'a de Vineri, 21 Oct. v. M. S. Domnitoriulu a inceputu inspectiunea trupelorú, cari se afla peste Vidu. La órele 10¹/₂ I. S. a ajunsu la Verbiti'a, unde a luatú dejunulu la cuartirulu generalu alu armatei romane. Aici sosise 1-a brigada din divisiunea imperiala de grenadiri, care avea a-si urmá drumulu inainte spre Trestenik. Timpulu fiindu inse fórte uritu, M. S. Domnitoriulu a datú ordinu acéstei brigade de a remané nóptea la Riben spre a dá puçinu repausu trupelorú. Apoi I. S. 'si-a continuatu drumulu inainte spre Riben cu releuri de cai de artileria, a trecutú riulu Vidu prin apa si a mersu pe lini'a avantposturiloru in fačia de Demirkioi, Cacemunic'a si Opanezu pana la 500 metri de avant-posturile turcesci. Pe unu mamelonu (colinu) in fačia Opanezulu, M. S. s'a opritu si a primitu reporturile oficeriloru de calarasi (brigad'a Formacu) comandanti ai avant-posturiloru si a gardelorú mari. In acelu momentu unu escadronu de cerchesi a esitu spre a intari avant-posturile turcesci. Domnitoriulu a observatu din acéste pozitii orasiulu Plevn'a, unu mare lagaru turcescu si tirulu artileriei russo-romane de dincolo de Vidu, care tragea salve pe tóta lini'a in contr'a intaririloru inimice si a orasiulu. De aci Domnitoriulu a mersu la Dolny-Etropol si, insoçitu de colonelulu Cantilli, a visitatu lucrarile facute peste Vid Dd. generali Danilooff, comandantulu divisiunei a 3-a de grenadiri, generalu Brevern, comandantulu artileriei de garda, generalu Racovitia, comandantulu divisiunei a 4-a romana si alti oficieri generali si superiori, au intempnatu in acéstu locu pe I. S., care a pornitu calare spre Gorni-Etropol si a visitatu acolo bivacuulu trupelorú russo-romane. Aci tabarau impreuna brigad'a Boranescu, brigad'a de calarasi Formacu, o brigada imperiala de grenadiri si o brigada de cazaci. Tóte acéste trupe au salutatu cu urale entusiaste pe comandantulu lorú, M. S. Domnitoriulu. I. S. a inspectatu tóta lini'a fortificata dela Gorni-Etropol, satu arsu in urm'a luptelorú ce s'au urmatu impregiuru si a visitatu sagetele, casele transformate in redute, redut'a ocupata de batalionulu I-u de venatori si armata cu artileria nóstra, tóte fortificarile in fine redicate in acea parte spre a se opune unei esiri a armatei lui Osman-pasi'a spre Rahov'a.

Mari'a S'a a petrecutu nóptea in bivacuulu trupelorú russo-romane. Cu tóta plóia, care cadea, foculu de infanteria s'a urmatu tóta nóptea in acea parte de ambele parti. Sambata, 22 Oct., timpulu a continuatu ploiosu si cu cétia, M. S. Domnitoriulu a urmatu inse inspectiunea. La

órele 8 de diminetia a mersu, insoçitu de generalulu Danilooff, de a visitatu 2 redute in dosulu Etropolulu si construite de trupele romane. Inaltimea S'a a datú ordinu, cá trupele russesci se ocupe acele fortificatiuni, éra trupele romane se remana in Dolni-Etropol pana la Vidu, cá continuare a aripei nóstre drepte, éra dela Dolni-Etropol incepe divisiunea de grenadiri, care se léga cu trupele gardei, formandu-se astfelu cerculu, care incungiura Plevn'a.

De aci M. S. Domnitoriulu s'a indreptatu spre Dolni-Dubnik, unde a fostu primitu pe sioseu'a Plevn'a-Sofi'a de EE. lorú generalulu Gurko, generalulu Rauch, comandantulu divisiunei 1-a de garda, generalulu conte Schvaloff, comandantulu divisiunei a 2-a de garda, principele de Oldenburg si de toti generalii comandanti de brigada si statulu-majoru al generalulu Gurko. Inaltimea S'a a inspectatu lini'a avantposturiloru divisiunei 1-a de garda, bateriile si trupele acéstei divisiuni, precumu si redutele ce inimiculu avusese in acésta localitate. Apoi Domnitoriulu a trecutú inapoi prin Dolni-Dubnik in spatele liniei Gorni-Dubnik si pe platou a inspectatu trupele divisiunei a 2-a de garda. Unu serviciu funebru de 9 zile in memori'a soldatiloru cadiuti in lupta s'a celebratu de regimentulu de garda alu Imperatulu Paul, la care a asistatu I. Sa. Domnitoriulu; a mersu de aci la arip'a stenga, unde se aflá brigad'a de tiraliori ai gardei, lenga intaririle esecutate de brigad'a Cantilli, sub foculu inimiculu, in diu'a luerei Gorni-Dubniculu. Inainte de a plecá M. S., Domnitoriulu a multiumitu tuturoru generaliloru si a conferitu generalulu Gurko, cá si generaliloru Rauch, Brevern, contelui Schvaloff si la cativa coloneli din garda, medali'a de aurú „Virtute militara“ pentru luptele dela Gorni-Dubnik si Telisiu. Dupa acést'a M. S. s'a intorsu la Gorni-Etropol, unde a sositu la órele 2 dupa amédi. Aci a luatú dejunulu impreuna cu statulu-majoru alu divisiunei a 4-a, cu d. generalu Danilooff si cu generalii comandanti de brigada ai divisiunei de grenadiri. In urma Domnitoriulu s'a indreptatu spre Trestenik, unde se afla divisiunea de cavaleria russo-romana sub comand'a generalulu Arnoldi si aci a inspectatu brigad'a de rosiori si celealte trupe. M. S. s'a inapoiatu prin Riben si Verbiti'a, si din caus'a timpulu defavorabilu, care continuá, a intuneculu si a starei drnmuriloru, s'a opritu la ambulanti'a centrala dela Grivitz'a, unde a petrecutu nóptea.

A dou'a di, 23 Oct. la 8 óre diminetia Inaltimea S'a a visitatu bolnavii si ranitii, distribuindu acestorú din urma medalie de „virtute militara“ si la órele 9 a pornitu spre Poradim, unde a ajunsu la órele 10¹/₂.

In diu'a de 24 Oct. nici unu faptu importantu n'a fostu de semnalatu in liniile nóstre. M. S. a datú ordinu a 'i se transmite reporturi dilnice despre miscarile trupelorú de peste Vidu.

Marti, 25 Oct., Inaltimea S. a pornitu la órele 10¹/₂ de diminetia din Poradim la Bogot, la cuartirulu A. S. I. marelu duce Nicolae, unde a sositu pe la órele 11¹/₂. Domnitoriulu a luatú dejunulu impreuna cu marele duce. Dupa dejunu M. S. si A. S. imp. au conferitu impreuna mai multu timpu si apoi a mersu de a visitatu ambulantielú armatei imperiale. Doctorii Piragoff si Obermüller, impreuna cu personalulu medicalu rusu au insoçitu pe M. S. in acésta visita. De acolo Domnitoriulu a mersu la Tuce-niti'a, unde se afla cuartirulu E. S. generalulu Tottleben. Inalt. S. a visitatu pe ilustrulu generalu, care erá bolnavu, si a statu catuva timpu in conversatiune cu E. S. si cu generalulu principe Imeritinsky, siefu de statulu-majoru generalu alu armatei de Occidentu. Pe la órele 4 si jum. Domnitoriulu a pornitu din Tuce-niti'a si s'a intorsu la marele seu cuartiru generalu din Poradim, unde a sositu pe la órele 6 sér'a.

In diu'a de 26 Oct. s'a celebratu in Poradim in presentia M. S. imperatoriulu unu Te-Deum in onórea noiei victorii reportata de trupele imperiale in Asi'a. M. S. Domnitoriulu a asistatu la acésta ceremonia. Serviciulu divinú s'a facutu la campu, oficiatu de preotii si chorulu religiosu alu imperatulu; trupele, intre cari erau reprezentantii din tóte regimentele gardei, se aflau asiediate in careu. Timpulu celu mai frumosu a favorisatu acésta serbare. Dupa serbarea religiósá tóte trupele au defilatu inaintea Majestatiei Sale si a Mariei Sale Domnitoriulu, care se aflá lenga imperatulu. Inalt. S. a pranditu in acea di cu Majestatea S'a imperatulu.

Joui, 27 Oct. de diminetia M. S. Domnitoriulu a presentatu Maj. Sale imperatoriulu pe oficerii suitei sale, cari, impreuna cu oficerii trupelorú nóstre, cari au luatú parte la batali'a dela 30 Aug., au fostu decorati de Maj. S'a. Apoi la óra 1 si jum. imperatorulu, insoçitu de M. S. Domnitoriulu, a visitatu bolnavii si ranitii romani la ambulanti'a centrala dela Grivitz'a. Maj. S. a binevoitu a visitá aici pe colonelulu C. Budisteanu, gravu ranitu in serviciu de transieuri, si a esprimatú august'a S'a satisfactiune despre bun'a stare, in care a gasitu ambulantielú nóstre.

De aci imperatorulu, insoçitu de Mari'a S'a Domnitoriulu si urmatu de suit'a imperiala si domnésca au mersu de au inspectatu trupele romane. In flanculu dreptu se aflá generalulu Cernatu, comandantulu armatei active, statulu majoru generalu alu armatei si alu divisiunei si oficerii superiori decorati de Maj. S. pentru lupt'a dela 30 Aug.

Trupele divisiunii a 2-a, cari nu erau de serviciu in transiuri si in avant-posturi, erau sub arme, sub comanda comandantului divisiunii colonelul Cerchez si se compuneau de regimentul alu 4-lea de infanteria de linia, de regimentul alu 8-lea de dorobanti, de reg. alu 3-lea de infanteria de linia, de unu batalionu din reg. alu 6-lea de dorobanti, de unu escadronu de rosiori, de unu escadronu (Buzeu) din reg. alu 4-lea de calarasi si de o bateria de artileria din reg. alu 3-lea. Maj. S'a a uratu in romanesc „sanetate“ trupelor; cari au respunsu prin urale entusiaste. Maj. S'a a trecut pe dinaintea frontului. Musicele esecutau imnul imperialu rusescu. Apoi se forma colon'a generala si M. S. Domnitoriulu la apropierea trupelor trase sabi'a, se puse in capulu lor si defila pe dinaintea imperatorului, asedianduse apoi in drépt'a Maj. S., care, multumindu Inalt. S., i strinse man'a. Imperatorulu si Domnitoriulu s'au urcatu apoi in trasura si au mersu de au visitatu fortulu „Alexandru“. Garnison'a romana a fortului érá sub arme. Maj. S. a statu catuva timpu in fortu, observandu positiunile turcesci dela Bucov'a si avant-posturile inimice, precumu si foculu, care se schimbá intre redut'a Grivitz'a si redut'a turcesca Nr. 2. Apoi Imperatoriulu si Domnitoriulu au mersu de au inspectatu trupele in reserva din divisiunea 3-a, comandate de colonelulu G. Anghelescu si compuse din 1-ulu batalionu din regimentulu alu 8-lea de linia, unu batalionu din alu 9-lea de dorobanti, unu batalionu din alu 12-lea de dorobanti, alu 3-lea batalionu de venatori si o bateria de artileria. Trupele au defilatu asemenea inaintea Maj. S. Maj. S. Imperatulu si Inalt. S., escortati de statul-majoru romanu si de suit'a imperiala, s'au intorsu prin Verbiti'a la Poradim, unde au ajunsu la orele 5 1/2 sér'a.

Vineri, 28 Oct. I. S. Domnitoriulu a lucratu cu locotenentulu-generalu principe de Imeritinsky, siefu de statul-majoru generalu alu armatei de Occidentu. O viaa canonada si focu de puscii s'a auditu in acea di despre séra pe partea de sudu a Plevnei, unde generalulu Skobeleff a ocupatu nescu positiuni importante spre a restringe zon'a, in care este inchisa armat'a turcesca.

Noutati diverse.

— (Érasi Nasaudulu.) Unu domnu Bobulescu, care se subscrie „functionariu de stat“ (állam hivatalnok), in urm'a celoru citite in „M. P.“ despre scenele din casin'a dela Nasaudu (vedi „Gazet'a“ Nr. 87), fora a voi se astepte respunsulu Nasaudeniloru, se apuca de ei cu adeverata furia, dicundu-le: ómeni abiecti, betivi noptatici (alávaló éjjeli tivornyák), lapadaturi ale lui Ddieu (Istentöl el vetemedett), care facu lucruri infame si stigmatizate (a nemzet becsületit gyalázatosan bélyegző tettek), calumniatori ai fratiloru maghiari (magyar testvéreink rágalalmazása), carii au datu romaniloru drepturi si privilegiuri (??). In fine dn. Bobicescu, fora a spune lumei, cá ce functionariu este elu si anume, déca e ceva „politiaiu“, amerintia pe romani, ca de voru mai cutediá se calumnie die pe maghiari si se lucre contra integritatii statului, va fi vai de ei, ca-ci este decisu elu insusi (meeei!) a'i denuntiá la ministru si a pretinde pedepsire aspra. („Magyar Polgár“ Nr. 264 din 18 Nov.) — Asiadér' cu acestu atacu obraznicu locuitorii Nasaudeni si anume classea inteligenta, functionari, professori, dd. oficiari imperatesci, carii voru fi petrecundu in locu, sunt provocati intr'unu modu, precumu se vede numai la turci, candu sbiéra unu pasia asupra unui ceausiu. Onórea Nasaudeniloru e duplu angagéta si noi scimu fórte bine, ce multu tienu ei la onóre.

— (Congressu bisericescu.) Dér' nu cumva se credeti, ca acela este alu vreunuiu din cele doue cleruri romanesci, ci — in 15 Nov. s'a deschisu marele congressu, séu cumu se dice in Ungari'a, conventu generale, amestecat, conchiamatu la unu locu din tóte diecesele confesiunii ev.-helvetice (calvine) pe 15 Nov. alu a. c. la Budapést'a si deschisu de catra Esc. sa dn. br. Nic. Vay, assistatu de superintendenti si mai multi primati cá c. Melchioru Lonyay, fratiu Tisza, br. Gav. Kemény, P. Moricz, Lud. Mocsáry, Aladar Molnár, Váradi si alte notabilitati, cumu si mlti popi si membrii mireni de prin diecese. Program'a si unu proiectu de organizatiune, luatulu la desbatere indatu in prim'a sedintia preparativa, este de importantia atatu mai mare, ca la p. 4 se facu provocare si la congresele gr.-resaritene; de aceea noi aflamu a fl de mare interessu, cá lectorii nostri se cunósca de aprópe rezultatele acestui congressu calvinescu, prin urmare noi vomu reveni inca la elu.

— (Ból'a de vite orientala) inca se totu mai latiesce. In Brasiovu si Christianu s'au intemplatú cateva casuri. In satele din giuru Resnovu, Helhii si Ghimbavu nu s'a mai aretatu dela 15 l. c. nici unu simptomu. In privinti'a tierenii tergului de septemana a decisu comisiunea respectiva, cá numai tergulu de fructe se fia stramutatu din orasiu pe loculu dinaintea promenadei. Carreloru straine, cari venu Vinerea la tergu, nu le este ertatu a trece prin Brasiovulu-vechiu, ci trebuie se vena prin Blumen'a.

— (Furu si omoru cumplitu.) „L'Orient“ relateza urmatoriulu faptu: Dn'a Zinc'a Moraitescu, domiciliata in strad'a Antimu, engagiase acumu cateva dile o servitóre, numita Suic'a Ionu, de-o potere erculana si cu-o faciá selbateca, fora a'i visá coudicuti'a la politia. Eri pe la 10 ore diminéti'a dn'a Moraitescu siedea la feréstra, candu deodata vedíu intrandu in camera servitórea, care avea in mana unu toporu. Cuprinsa de teróre, voi se strige, se chieime intr'ajutoriu, dér' Suic'a ii dete o lovitura teribile in capu, facandu-i o rana larga, ii astupá gur'a pana o nabusi, ii taiá manile, si dupace se asigura ca érá mórtá, sparse si luá sum'a de 1500 lei in napoleoni si ruble, lasandu pe nefericit'a victima intinsa pe parchetu lesinata si intr'unu lacu de sange. D. procurore Vladoianu, insoqitu de d. Fronescu, comissariu alu colorei de Verde, s'a transportatu imediatu la faci'a locului si au inceputu cercetarea. Se spera, ca politia va pune man'a pe acésta criminale. D. Zinc'a Moraitescu a moritu dupa'o agonia de cateva ore.

Ajutoria pentru raniti.

Ofrande in bani pentru ajutorirea soldatiloru romani raniti, adunate prin dómn'a Iudit'a Macelariu din Sibiiu:

List'a VIII,*) colectata prin dómn'a Agapi'a Drocu din Mercurea:

Agapi'a Drocu din Mercurea 10 fl., Ioanu Macelariu 10 fl., Justin'a G. Popu 5 fl., D. Munteanu 1 fl., Emili'a I. Munteanu din Sebesiu 10 fl., I. Carpinisianu 2 fl., Doch'i'a I. Popu din Sibiiu 1 fl., I. Pop'a, diaconu in Saliste 5 fl., Dr. Olariu din Sibiiu 1 fl., Justin'a Oprea Rosc'a din Saliste 5 fl., Iacóbu Grevu din Toparcea 2 fl., Mari'a D. Lazaru din Jin'a 50 cr., Victoru D. Lazaru 40 cr., Ioanu Straulea 35 cr., Salomi'a Radu 50 cr., Elen'a Elia Popu din Ludosiu 2 fl., An'a Maieru din Vingardu 5 fl., Ioanu Turcu 1 fl.

Din Poiana: Nicolau Ciugudeanu 10 fl., An'a I. Sierbu 1 fl., Mari'a I. Sierbu 1 fl., Ioanu Banu 1 fl., An'a N. Manegutiu 1 fl., Mari'a Iie Opreanu 1 fl., An'a I. Munthiu 1 fl., Mari'a N. Munteanu 1 fl., Dimitriu Mog'a 1 fl., Dimitriu si Ioanu Siufana 1 fl., Aronu Rodeanu 1 fl., Comun'a Poian'a 20 fl., Comun'a bisericesca 10 fl., George Opreanu 1 fl., Nicolae Genie din Rodu 1 fl., Stefanu Wagneru 1 fl., An'a Nicolae Dobroto 1 fl., Pavelu Bozdogu 2 fl., Ioanu Munteanu 5 fl., Constantinu Marcu 1 fl., Bucuru Marcu 5 fl., Dumitru Siufana Tiarina 5 fl., Dumitru Munteanu 5 fl., Constantinu Bronga 1 fl., Aronu Sierbu 50 cr., Constantinu Sierbu 5 fl., Constantinu Opreanu 1 fl., Constantinu Hondoreanu 1 fl., Alesandru Tom'a 1 fl., Dumitru Tom'a Pred'a 5 fl., George Ghisie 5 fl., Dumitru Siufana 5 fl., Nicolae Dancila Burlacu 5 fl., Ioanu Prodanu 5 fl., Nicolae I. Prodonu 3 fl., Nicolae Pati'a 3 fl. Sum'a 175 fl. 25 cr.

List'a IX, colectata prin dlu parochu Ioachim Munteanu din Saliste:

Mari'a St. Banciu 5 fl., Stanu Banciu 5 fl., Paraschiv'a N. Mosor'a 3 fl., Nicolau Mosor'a 3 fl., Paraschiv'a D. Florianu 10 fl., Demetriu Florianu 5 fl., Paraschiv'a Maximu 10 fl., Ioanu R. Maximu 5 fl., Mari'a Zachari'a 5 fl., Mari'a Barza 6 fl., Demetriu Barza 5 fl., Amali'a Barza 1 fl., Justin'a Cosm'a Damianu 1 fl., Mari'a fii'a lui Iordache Rosc'a 2 fl., Adolf Wenrich 1 fl., O. N. N. 3 fl., Mari'a I. Munteanu 6 fl., Nicolae Steffe 5 fl., Lupea Blotiu 20 fl., Ioanu Martinu 1 fl., Iordache Rosc'a capitanu 5 fl., Petru Cergau 10 fl., Dumitru D. Pop'a 8 fl., Alessandru Steffe 8 fl., Petru Hanciu (Agiu) 10 fl., Török Dénes 50 cr., Dumitru Pavelu 2 fl., Ioanu Hert'i'a 5 fl., Ioanesiu Peligradu 5 fl., Dimitrie P. Blotiu 2 fl., Nicolau N. Pop'a 5 fl., Nicolae Petrutiu 1 fl., Comana St. Velcu 2 fl., Stana Velcu 5 fl., Dimitrie Racuciu 1 fl., Petcu Hedvig 1 fl., Nicolae Hert'i'a 1 fl., Bucuru Comsi'a 10 fl., Dimitrie B. Comsi'a 2 fl., Nicolae D. Pop'a 1 fl., Rachil'a Cifra 1 fl., Mari'a N. Nartea 50 cr., Nicolae Nartea 4 lei, Parintele Ghermanu Bogdanu din Sibiiu 5 fl. Sum'a 4 lei, 193 fl.

List'a X, colectata prin dlu Alesandru Lebu, proprietariu in Cacov'a:

Alesandru Lebu 200 lei, Ioanu Stroi'a Clopotielu 40 lei, Comanu Stoi'a 10 lei, Stefanu Stroi'a 5 fl., Comanu Miclausiu 5 lei, Alesandru Hanzu 5 lei, Breuru Giogaranu 5 lei, Alesandru Pop'a 5 lei, Constantinu Giurgiu 5 lei, Ioanesiu Stroi'a 5 lei, Ioanu Hanzu 2 fl., Ciuru Miclausiu 2 fl., Daniilu Pred'a 1 fl., Vladu Cazanu 1 fl., Vasiliu Baltesin 1 fl. Sum'a 280 lei, 12 fl.

*) A se vedé Nr. 65 alu „Gaz. Tr.“

In acést'a colecta sé cuprindu si obiectele contribuite de dn'a Lebu, anume: 12 camesi, 30 metri de fasii si 25 dgr. scame, care impreuna cu celelalte se voru inaintá la loculu mentinut. (Va urmá.)

Publicatiune.

Partea fosta a contelui candva Bánffy Josef mai tardiu a lui Dr. Neymister din Cenade si Cergaulu micu in departare de 2 1/2 ore dela Blasiu si 5 ore dela Sibiiu afara de paduri si constatatória:

A. in Cenade din

a) locu de aratu	216 jug.	1531 ⁰⁰
b) fenatie si gradini	345 „	665 ⁰⁰
c) viunie	2 „	—
d) pasciune	358 „	832 ⁰⁰
e) locu neproductivu	11 „	1349 ⁰⁰

B. in Cergaulu-micu din

f) locu de aratu	89 jug.	1527 ⁰⁰
g) fenatie	48 „	825 ⁰⁰

un'a cu curtea si cladirile de locuitu si economice si cu ospetari'a din Cenade cu totu, mai departe cu dreptulu de carcimaritu tienutoriu de acést'a curte in otarulu Cenadei tóte cá apartinentie ale acelei parti devenita de curundu pe calea cumpararii, de proprietate a fondului de institutiune asia numitu a PP. Basiliti din Blasiu celui mai multu promitietoriu se va dá in arenda pe calea licitatiunii publice pe tempulu dela 1 Ianuariu st. n. 1878 pana in 31 Decembre 1883 st. n., adeca pe 6 (siese) ani.

Licitatiunea se va tiené in 28 Novembre st. n. 1877 in cancelari'a advocaturei archidiecesane din Blasiu.

La terminulu amentitu se voru primi numai astfelu de promisiuni, ce voru trece peste sum'a arendatitia anuale de 3000 fl. v. a.

Doritorii de a licitá voru avé a fi provediuti cu unu vadiu de 300, adeca trei sute florini v. a.

Oferte in scrisu sigilate inca se voru primi, subscribe cu man'a propria, ori prin unulu alu 3-lea individu, cá subscriptoriu de nume, coramitate prin 2 martori, cari sciu scie si provedute cu vadiulu de 300 fl. v. a. si cari voru fi a se substerne veneratulu consistoriu metropolitanu celu puçinu cu 3 dile inainte de terminulu respectivu de licitatiune, a caroru desfacere se va intempla dupa incheierea promisiuniloru verbali dela respectivulu terminu, ci in casu de promitere egale, promisiunea verbale va avé prioritate.

Conditiiunile de licitatiune si pana la terminu se voru poté vedé in cancelari'a advocaturei archidiecesane in tóte dilele si inainte si dupa amédi.

Totu cu acést'a ocaziune se voru esarendá pe calea licitatiunii publice „lunc'a craiesca“ din otarulu comunei Sancelu, Slatin'a superiora si inferiora si Nagyvolgy din otarulu comunei Turu, Comlosiu pe otarulu comunei Vez'a, lunc'a din valea craiesca dela Panade si fenatiulu dela Cufudiu. Cu respectu la acestea da informatiuni mai detaliate subscrisulu.

Ludovicu Csato,
advocatu archidiecesanu.

2—2

Ad Nr. 842—1877.

1—3

Edictu.

Nicolau Tom'a, nascutu in Mediasiu si domiciliatu in Romani'a, carele inca in a. 1875 cu necredintia a parasitu pe legitim'a sa muieru, adeca pe Linc'a nasc. Moise Stoic'a in Tohanulu-vechiu prin acésta se citéza, cá in terminu de unu anu dela prim'a publicare a acestui edictu se se prezenteze la oficiulu vicariale gr.-cath. alu Fagarasiului spre a fi confrontati unulu cu altulu.

La din contra se va suscepe si pertractá processulu divortiale si in absentia citatului substituindui-se ex offo curatoru ad actum.

Oficiulu vicariale gr.-cath. alu Fagarasiului cá foru matrim. de I instantia.

Fagarasiu, 15 Oct. 1877.

Alesandru Micu,

vicariu foraneu si presied. alu forului matrim. gr.-cath. de I inst.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 21 Novembre st. n. 1877.

5% Rent'a charthia (Metalliques)	63.25	Obliq. rurali ungare	78.60
5% Rent'a-argintu (imprumutu nationalu).	66.60	„ „ Banat-Timis.	77.60
Losuile din 1860	112.50	„ „ transilvane.	75.50
Actiunilebancai nation.	817.—	„ „ croato-slav.	85.—
„ instit. de creditu	205.30	Argintulu in marfuri	106.80
Londr'a, 3 luni.	118.70	Galbini imperatesci	5.68
		Napoleond'ori	9.52
		Marci 100 imp. germ.	58.75